

УДК 930.25(477):004.738.1WWW:[929.5:001.89]
DOI 10.32461/2409-9805.2.2021.238784

Цитування:

Артеменкова О. М. Веб-сайти архівного спрямування у проведенні генеалогічних досліджень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 63–69.

Artemenkova O. (2021). Websites of archival direction within conducting genealogical research. *Library science. Record Studies. Informology*. 2, 63–69 [in Ukrainian].

Артеменкова Олена Миколаївна,
аспірантка кафедри інформаційних технологій
Київського національного університету
культури і мистецтв
artemenko415@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-3226-9472>

ВЕБ-САЙТИ АРХІВНОГО СПРЯМУВАННЯ У ПРОВЕДЕННІ ГЕНЕАЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета роботи – проаналізувати особливості функціонування веб-сайтів архівного спрямування для проведення генеалогічних досліджень. **Методологія** дослідження полягає у використанні загальнонаукових методів аналізу та узагальнення. Також застосовувався описовий метод, що дозволило більш детально розкрити означене питання. **Наукова новизна** представленої роботи полягає у розширенні уявлень про практичне використання веб-сайтів архівного спрямування як комплексного ресурсу для проведення генеалогічних досліджень. Розкрито особливості застосування матеріалів веб-ресурсів громадських та приватних структур для генеалогічного пошуку. **Висновки**. Доведено, що, з огляду на сучасні світові тренди інформатизації та діджиталізації діяльності архівних установ, державні архіви України як зберігачі цінної історико-культурної спадщини активно працюють над електронними ресурсами власної генерації, насамперед, розвитком веб-сайтів. Констатовано, що проводиться цілеспрямована робота з наповнення веб-сайтів центральних та обласних архівів, відбуваються онлайн-виставки документів, втілюються фотопроєкти, налагоджуються зв'язки з закордонними колегами, що, своєю чергою, є базою інноваційної діяльності сучасної архівної справи. Функціонування доступних у віддаленому режимі користувачеві інтернету веб-сайтів архівів – оптимальний інструмент вирішення концептуальних завдань пошуку генеалогічного матеріалу для дослідження родоvodu, насамперед, метричних книг, сповідальних документів та ін. Велике значення також мають і недержавні електронні ресурси, які, насамперед, є вагомим джерельним підґрунтям для вивчення генезису свого родоvodu.

Ключові слова: веб-сайти, архівні установи, документи, генеалогічні дослідження, електронні ресурси.

Artemenkova Olena,
Ph.D. student of the Information Technologies Department,
Kyiv National University of Culture and Arts

WEBSITES OF ARCHIVAL DIRECTION WITHIN CONDUCTING GENEALOGICAL RESEARCH

The purpose of the article is to analyze the peculiarities of the functioning of archival websites for genealogical research. **The methodology** consists of using general scientific methods of analysis and generalization. A descriptive method was also used, which allowed revealing the specified question in more detail. **The scientific novelty** of the presented work is the expansion of ideas about the practical use of archival websites as an interesting comprehensive resource for genealogical research. Also revealed peculiarities of the use of materials of web resources of public and private structures for genealogical search. **Conclusions**. It is proved that in view of modern world trends of informatization and digitalization of archival institutions the state archives of Ukraine as custodians of valuable historical and cultural heritage are actively working on electronic resources of their own generation, primarily the development of websites.

It was stated that purposeful work is being done to fill the central and regional websites of the archives, online exhibitions of documents are taking place, photo projects are being implemented, and contacts with foreign colleagues are being established. which, in turn, is the basis of innovative activities of modern archival affairs. The functioning of archives available remotely to the Internet user is an optimal tool for solving conceptual problems of searching for genealogical material for the study of genealogy, first of all, metric books, confessional documents, etc. Non-state electronic resources are also of great importance, which, first of all, are an important source basis for studying the genesis of one's pedigree.

Key words: *websites, archival institutions, documents, genealogical research, electronic resources.*

Актуальність теми дослідження. Сьогодні в епоху цифрового інформаційного суспільства вкрай важливу роль у процесі проведення генеалогічних досліджень відіграють архівні веб-сайти як важливі складники консолідованого інформаційного простору. Вони створюються для збереження автентичності цифрової інформації про різноманітні документи з питань генеалогії, розширення комунікативного простору архівних установ до генеалогічних джерел [2], забезпечення вільного доступу всім бажаючим до архівної інформації в електронному режимі та забезпечення дієвого ефективного управління обсягами інформаційних ресурсів архівів тощо. Тому захист наявних електронних каналів передачі та механізму збереження історико-культурних надбань у цифровому варіанті є вкрай важливими завданнями, які стоять перед сучасними архівними установами України. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій, гарантування державою доступу до інформації трансформують функції як вітчизняних, так і зарубіжних архівних установ та суттєво підвищують їхню соціальну роль і відповідальність перед суспільством. «У сучасних реаліях провідне місце в Державній архівній службі України відводиться створенню умов для інноваційного розвитку архівної галузі, задоволення інформаційних потреб у реалізації прав доступу до архівних документів на основі формування використання інформаційних ресурсів і сучасних технологій» [7].

Аналіз досліджень та публікацій. У науковому дискурсі проблематика застосування матеріалів архівних веб-сайтів для проведення історико-культурологічних досліджень, у тому числі з питань генеалогії, розглянута та вивчена ще досить мало. Так,

серед учених, які займалися питанням використання веб-ресурсів архівних установ України для проведення різноманітних досліджень, у тому числі генеалогічного напрямку, слід назвати Г. Боряка, Л. Дубровину, А. Кисельову та ін. Значний внесок у розробку сучасних засад функціонування електронних ресурсів державних архівних установ здійснили Л. Чекмарьова та Л. Клімчук, а також група аналітиків Національного авіаційного університету в 2009, 2015 та 2018 рр. І. Тюрменко ґрунтовно проаналізовано контекстну поведінку веб-сайтів Регіональних державних архівних України для встановлення пріоритетних напрямків удосконалення їх змісту, оформлення та наповнення. Українські вчені активно вивчають закордонний досвід опублікування оцифрованих матеріалів, колекцій, науково-допоміжного апарату архівів. Проте здійснений комплексний аналіз значної за обсягом джерельної бази стосовно застосування веб-сайтів архівного спрямування, особливо приватного характеру, щодо генеалогічних досліджень дозволяє констатувати: окреслені питання розглядаються досить побічно та неакцентовано, що й вимагає подальшої розробки запропонованої проблематики.

Мета роботи – проаналізувати особливості функціонування веб-сайтів архівного спрямування для проведення генеалогічних досліджень. У цьому контексті необхідно вирішити завдання такі: аналіз електронних веб-ресурсів архівного спрямування щодо їх доцільності та ефективності в проведенні генеалогічних досліджень в архівах України.

Виклад основного матеріалу. Діджиталізація діяльності архівних установ розпочалася ще на початку 2000-х років

після того, як була прийнята в 2003 р. «Хартія ЮНЕСКО про збереження цифрової спадщини» та у 2015 р. «Рекомендацій ЮНЕСКО щодо збереження та доступу до документальної спадщини, в тому числі в цифровій формі “Захист пам’яті світу”» (далі – Рекомендації). У цих декларативних документах були представлені ключові принципи з підготовки національними законодавчими системами спеціальних заходів зі збереження цифрової спадщини та забезпечення вільного доступу до неї. Особливу роль у цьому контексті відіграють архівні установи, які у своїх фондах зберігають і накопичують важливу офіційну та приватну інформацію для її подальшого використання у тому числі і для проведення генеалогічних досліджень. Цифровізація всіх процесів архівної справи, діловодства та державної системи страхового фонду документації – один із основних пріоритетних напрямів діяльності Державної архівної служби України, державних архівних установ України та спеціальних установ страхового фонду документації згідно Рішення колегії Державної архівної служби України від 14 лютого 2020 р. [7].

Так, зокрема, починаючи з 2012 р., Державною архівною службою України, яка є офіційним органом виконавчої влади в сфері архівної діяльності, у тому числі для проведення генеалогічних досліджень, на виконання Рекомендацій ЮНЕСКО були підготовлені та опубліковані спеціальні методичні рекомендації і спеціалізовані програми щодо актуальних проблем інформатизації архівної діяльності, налагодження та оптимізації роботи веб-сайтів архівного спрямування державної форми власності [6]. До них варто віднести: комплекс методичних розробок щодо оцифрування аудіовізуальних документів (№ 217–219); програма інформатизації Центрального державного електронного архіву України, яка оновлюється щорічно та визначає основні засади інформаційно-комунікаційного забезпечення діяльності архівних веб-сайтів (№ 221); методичні розробки щодо створення архівних колекцій веб-сайтів (№ 74); методичні рекомендації щодо обліку електронних документів на електронних ресурсах (№ 100, 104, 105) та їх

зберігання (№ 224, 229, 230); методичні рекомендації щодо створення XML-схеми метаданих (№ 234, 235) на веб-сайтах та ін. [4].

Сьогодні архівні веб-сайти, насамперед, центральні сайти столиці та веб-сайти архівних установ областей України стали важливими джерелами пошуку об’єктивної інформації для генеалогії. При цьому всі наявні архівні веб-ресурси умовно слід поділити на дві основні категорії:

Веб-сайти державних архівів, тобто таких, що структурно належать до центральних та місцевих органів влади і місцевого самоврядування, які підконтрольні Державній архівній службі України (офіційний веб-портал – <https://archives.gov.ua/>) [3]: електронні ресурси центральних державних архівів (9 центральних державних архівів, 4 науково-дослідні архівні установи та ін.): до них належать Центральний державний історичний архів України, м. Київ (ЦДІАК України, офіційний веб-сайт – cdiak.archives.gov.ua), Центральний державний історичний архів України, м. Львів (ЦДІАЛ України, офіційний веб-сайт – tsdial.archives.gov.ua), Центральний державний електронний архів України (ЦДЕА України, офіційний веб-сайт – tsdea.archives.gov.ua) і т. д.; електронні ресурси областей (всього 24 та АРК Крим, проте зараз він недоступний); електронні ресурси більше 400 районів, проте більшість із них мають свою сторінку на офіційних сайтах райдержадміністрацій; електронні ресурси великої кількості галузевих та трудових архівів (всього бл. 1000), проте чимало з них мають або лише свої блоги або сторінки в соціальних мережах чи місцевих форумах).

Відзначимо, що за наповненістю матеріалами, доступністю та адаптованістю під потреби віддалених користувачів найефективнішими є веб-ресурси таких установ, як:

Державний архів Київської області (електронна адреса <https://dako.gov.ua/>), де представлені не лише численні матеріали дореволюційних та революційних часів (наприклад, «Канцелярія Київського губернського комісара Тимчасового уряду»),

але й радянської доби, а також репресованих та розкуркулених з регіону; також на веб-сайті постійно розміщуються новинки документів, особливо з колишніх архівів НКВС у м. Київ.

Державний архів Львівської області (електронна адреса <https://archivelviv.gov.ua/>): на сайті представлено підбірки документів, у які через посилання «Випадковий документ» користувачу можна перейти; випускаються нові архівні каталоги для вільного доступу до пам'ятних та ювілейних дат, повністю завершено оцифрування записів фондів радянської доби та архівного фонду Львівського обкому Комуністичної партії України тощо. Також веб-ресурс постійно реалізовує нові онлайн-проекти, де користувачі можуть знайти, наприклад, генеалогічну інформацію з опису документів Національного архівного фонду України;

Державний архів Рівненської області (<https://rv.archives.gov.ua/>): на веб-сайті архіву представлені більше 14 тис. фотодокументів радянської доби, а також бл. 11 тис. книг і брошур у доступному для перегляду користувачами форматі; крім того, ресурс співпрацює із закордонними архівними ресурсами Польщі, Чехії, Словаччини, Німеччини та США, активно залучає матеріали, зібрані місцевими краєзнавцями та істориками, а також проводить постійні онлайн-виставки нових надходжень.

До найбільш затребуваних та ефективних веб-сайтів архівних установ державного спрямування також слід віднести електронні ресурси Чернігівської, Харківської, Житомирської, Закарпатської та інших областей і м. Києва [3].

Проте чимало з них, незважаючи на значну кількість доступних широкому загалу даних для генеалогічних досліджень, сьогодні все ще не повністю адаптовані під сучасні вимоги цифрового середовища, особливо в плані контекстної поведінки. Так, зокрема, здійснений упродовж 2015–2018 рр. комплексний аналіз державних сайтів архівних установ областей та м. Києва на їхню відповідність чинним вимогам процесів електронної комунікації, в тому числі для генеалогії, засвідчив, що чимало веб-ресурсів

архівних установ недостатньо ефективні, містять неактуальну чи недостовірну інформацію, складні для сприйняття користувачами та ін. Моніторинг проводився за такими основними параметрами: прозорість доступу; ефективність комунікації; доступність веб-ресурсу; реактивність; науково-довідковий апарат сайту; електронні документи в архівах та їхні обсяги; актуальність інформації, розміщеної на архівних веб-ресурсах; мова сайтів [10].

Згідно отриманих даних, найбільше проблем та недоліків у роботі веб-сайтів архівного спрямування офіційних органів виконавчої влади для генеалогічних потреб спостерігалось в питанні змісту сайтів та їх оформлення (загальний показник ефективності по Україні – 61%), доступності (за різними протоколами та типами браузерів, ефективність – 57%), дієвої навігації сайтів (ефективність – 56%), рекламування нових електронних документів (ефективність – лише 14%) тощо. Натомість висока ефективність діяльності веб-сайтів досягнута в питанні прозорості (98%), авторизації (95%), зв'язків із центральними архівними порталами та базами даних (91%) та зв'язків із громадськістю і зворотних зв'язків (86%) [5, 214].

Приватні веб-сайти та електронні ресурси громадських організацій та інституцій, які, на відміну від державних архівів, спрямовані винятково на дослідження родоводу і пошук різноманітних супутніх матеріалів, у тому числі й за кордоном. Саме вони зазвичай містять найбільше інформації для проведення генеалогічних досліджень. Отже, найбільш актуальні та популярні серед них:

Family Search (пошук сім'ї, <https://www.familysearch.org/ru/>) – один із найбільших електронних ресурсів для проведення генеалогічних пошуків, який має доступ до величезної колекції різноманітних особистих та державних документів різних країн світу. Для послуг дослідників на сайті можна знайти різноманітні метричні книги, сповідні та армійські списки, чимало іншої документації з центральних архівів Києва та Львова. Важливим позитивним моментом цього веб-ресурсу є вільний доступ, легкість пошуку та можливість шукати матеріали з

приватних та державних архівів більше 100 країн світу. Цікаво, що сама платформа, як і генеалогічне товариство, веб-ресурс якого і є, власне, цією базою, створене Церквою Ісуса Христа Святих останніх днів (мормони) при підтримці ентузіастів та меценатів із різних країн світу, в тому числі й України, й уже тривалий час співпрацює з вітчизняними історико-краєзнавчими та генеалогічними організаціями. У 2020 р. Голова Державної архівної служби України А. Хромов підписав меморандум про співпрацю України з корпорацією Family Search International (США), мета якого полягає в оцифруванні документів Національного архівного фонду України, генеалогічне зобов'язання і створення фонду використання таких документів.

Національний банк репресованих – інтернет-платформа Українського інституту національної пам'яті (повна назва – «Національний банк даних жертв політичних репресій радянської доби в Україні»). Це – евентуальний сучасний веб-ресурс для генеалогічних досліджень, який вміщує інформацію про більш ніж 370 тис. репресованих українців (списки зібрані за весь радянський період історії з 1917 по 1991 рр.), а самі списки укладені відповідно до виданої багатотомної серії «Реабілітовані історією». Важливим позитивним моментом цього веб-сайту є можливість багатоваріантного пошуку інформації (за абеткою, місцем народження та проживання людини, по інтерактивній карті) чи через повнотекстовий пошук на основі заданих параметрів. Зазвичай про кожну людину матеріалу небагато, проте вона повністю достовірна та підтверджена документально, тому має особливу цінність та важливість.

Колекції документів та метричних книг із *Головного архіву давніх актів у Варшаві* (<http://agad.gov.pl/inwentarze/testy.html>).

Сьогодні це провідна архівна установа Польщі, яка зберігає чимало метричних та інших матеріалів українців, які проживали на території Львівської, Перемишльської, Луцької, Станіславської архідієцезій з 1728 по 1951 р. Списки укладені за територіальним та релігійним принципом.

Pra.in.ua – база жителів України 1650–1920 рр. Цей веб-ресурс є інтерактивною

розробкою вітчизняної генеалогічної бази жителів України вказаного періоду і містить сьогодні дані про більш ніж 3,3 млн осіб. Основними його джерелами є метричні книги та католицькі і православні сповідальні розписи, присяжні списки, польські та чеські воєводські вісники, списки репресованих, полонених та ін. Користувач має змогу не лише додати в базу даних свою особисту інформацію, але й редагувати вже наявні записи та створити своє інтерактивне генеалогічне дерево. Проте суттєвим недоліком цього електронного ресурсу є відсутність здійснення посилань на документи та джерела.

Szukaj w archiwach (шукай в архівах, <https://szukajwarchiwach.pl/>) – ще один дуже популярний польський архівний веб-ресурс на базі платформи Національного цифрового архіву Польщі. Його основними досягненнями є вільний та безплатний доступ для всіх користувачів і пошуковців генеалогічної інформації навіть з-за кордону. В основі матеріалів сайту – сукупність колекцій архівів з Інтегрованої архівної системи Польщі (ZoSIA) та бази даних актів реєстрації цивільного стану та метрик (PRADZIAD). Саме ці системи накопичили генеалогічну інформацію про польських громадян, у тому числі української національності. Серед інших позитивних моментів цього електронного архівного ресурсу – пошук генеалогічних матеріалів можна здійснювати як за географічним принципом (за місцем народження чи проживання), так і за конкретною особою.

Агенція приватних історичних досліджень «Родоводи» (<https://rodovody.com.ua/>) – спеціалізований інтернет-ресурс для професійних істориків та генеалогів, який співпрацює з багатьма науковими та науково-дослідними установами України та зарубіжжя щодо пошуку та надання за замовленням генеалогічної інформації з різноманітних архівних джерел. Цей веб-ресурс дає змогу не лише здійснювати пошук інформації за прізвищем чи місцем народження, але й походження прізвища та роду, огляд наукової літератури по конкретному запиту, спілкування в режимі онлайн з провідними пошуковцями та ін. [1].

Окрім того, слід згадати два російські архівні електронні ресурси – *інформаційний портал «Перша світова війна 1914–1918»* (офіційний веб-сайт <https://gwar.mil.ru/>) та електронний банк документів «Пам'ять народу» (офіційний веб-сайт <https://pamyat-naroda.ru/>), які фактично є єдиними на пострадянському просторі архівними збірками документів про учасників Першої та Другої світових воєн, причому зібрані матеріали з усіх відомих архівів про солдат російської імператорської армії та Червоної армії. Проте ці ресурси є офіційними банками даних російських провладних структур, тому несуть значний наліт політичної заангажованості та ідеологічного великоросійського шовіністичного засилля.

Висновки. Таким чином, з огляду на сучасні світові тренди інформатизації та діджиталізації діяльності архівних установ, державні архіви України як зберігачі цінної історико-культурної спадщини сьогодні активно працюють над електронними

ресурсами власної генерації, насамперед, розвитком веб-сайтів. Проводиться цілеспрямована робота з наповнення веб-сайтів центральних та обласних архівів, організовуються онлайн-виставки документів, реалізуються фотопроекти, налагоджуються зв'язки з закордонними колегами, що, своєю чергою, є базою інноваційної діяльності сучасної архівної справи. Функціонування доступних у віддаленому режимі користувачеві інтернету веб-сайтів архівів – оптимальний інструмент вирішення концептуальних завдань пошуку генеалогічного матеріалу для дослідження родоводу, насамперед, метричних книг, сповідальних документів та ін., що перетворює цей процес на більш динамічний і ефективний для необмеженої кількості бажаючих. Велике значення також мають і недержавні електронні ресурси, які, насамперед, є вагомим джерельним підґрунтям для вивчення генезису свого родоводу.

Список використаних джерел

1. Агенція приватних історичних досліджень «Родоводи» : веб-сайт. URL: <https://rodovody.com.ua/index.php/uk/> (дата звернення: 25.05.2020).
2. Бачинська. Н. А. Артеменкова О. М. Особливості практичного використання архівних документів у процесі проведення генеалогічних досліджень в Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інфориологія*. 2020. № 4. С. 24–35.
3. Державна архівна служба України: веб-сайт. URL: <https://archives.gov.ua/ua/> (дата звернення: 25.05.2020).
4. Наукове опрацювання нормативно-методичних розробок державних архівних установ України за 2017–2019 рр. з метою подальшого визначення напрямів діяльності, які потребують більш повного нормативно-методичного забезпечення: науково-аналітичний огляд / Держ. архів. служба України, УНДІАСД ; уклад.: Л. А. Ліствіна, Р. В. Романовський, А. І. Титаренко, Л. М. Федорова. Київ, 2019. 75 с.
5. Палієнко М. Репрезентативність веб-сайтів архівних установ та їх роль у розширенні доступу до документної інформації. *Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 7–9 квітня 2015 р., Національний авіаційний університет / редкол. Тюрменко І. І. та ін. Київ : «Талком», 2015. С. 214–218.
6. Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України від 25.11.2002 р. № 327/225 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02>. (дата звернення: 25.05.2020).
7. Про роботу Укрдержархіву, архівних установ і спеціальних установ страхового фонду документації у 2020 році та пріоритети Укрдержархіву на 2021 рік. URL: <https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/%D0%97%D0%92%D0%86%D0%A2-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%94%D0%95%D0%A0%D0%96%D0%90%D0%A0%D0%A5%D0%86%D0%92%D0%A3-2020.pdf>. (дата звернення: 18.02.2021).

8. Тюрменко І. Експертна оцінка структури та змісту веб-сайтів архівних установ України. *Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття*: зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 10–12 вер. 2015 р. / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Одеса : ФОР-Гаража, 2015. С. 43–50.

9. Тюрменко І. Історико-культурна спадщина на веб-сайтах системи державних архівів областей України: стратегія доступу. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Сер. Історія*. 2016. Вип. 3(130). С. 70–75.

10. Тюрменко І. Стан зберігання цифрової історико-культурної спадщини на веб-сайтах обласних державних архівних установ України. *Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 7–9 квітня 2015 р., Національний авіаційний університет / ред. кол. Тюрменко І. І. та ін. Київ : «Талком», 2015. С. 226–229.

References

1. "Rodovody" Private Historical Research Agency [web-site]. Retrieved May 25, 2020. Retrieved from <https://rodovody.com.ua/index.php/uk/>. [in Ukrainian].

2. Bachynska, N. A., & Artemenkova, O. M. (2020). On practical use of archival documents in genealogical research in Ukraine. *Library Science. Record Studies. Informology*, 4, 24–35. [in Ukrainian].

3. State Archival Service of Ukraine [web-site]. Retrieved May 25, 2020. Retrieved from <https://archives.gov.ua/ua/>. [in Ukrainian].

4. Listvina, L. A., Romanovsky, R. V., Tytarenko, A. I., & Fedorova, L. M. (Comps.). (2019). Scientific elaboration of normative-methodical developments of state archival institutions of Ukraine for 2017–2019 in order to further determine areas of activity that require more complete normative-methodical support: scientific-analytical review. Kyiv: UNDIASD. [in Ukrainian].

5. Palienko, M. (2015, April). Representativeness of websites of archival institutions and their role in expanding access to documentary information. In *Historical and cultural heritage: preservation, access, use: Proceedings of the International scientific-practical Conference* (pp. 214–218), National Aviation University. Kyiv: "Talcom". [in Ukrainian].

6. On approval of the Procedure for information content and technical support of the Unified web portal of executive authorities and the Procedure for the operation of websites of executive authorities: Order of the State Committee for Information Policy, Television and Radio Broadcasting of Ukraine of November 25, 2002. N 327/225. Retrieved May 25, 2020. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02>. [in Ukrainian].

7. About the work of Ukrderzharkhiv, archival institutions and special institutions of the insurance fund of documentation in 2020 and priorities of Ukrderzharkhiv for 2021. Retrieved February 18, 2021. Retrieved from <https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/%D0%97%D0%92%D0%86%D0%A2-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%94%D0%95%D0%A0%D0%96%D0%90%D0%A0%D0%A5%D0%86%D0%92%D0%A3-2020.pdf>. [in Ukrainian].

8. Tiurmenko, I. I. (2015, September). Expert assessment of the structure and content of websites of archival institutions of Ukraine. *Information education and professional-communicative technologies of the XXI century: Proceedings of the VIII International scientific-practical Conference* (pp. 43–50). Odessa: FOP-Garage. [in Ukrainian].

9. Tiurmenko, I. I. (2015). Historical and cultural heritage on the websites of the system of state archives of the regions of Ukraine: access strategy. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Series History*. 3(130), 70–75. [in Ukrainian].

10. Tiurmenko, I. I. (2015, April). The state of storage of digital historical and cultural heritage on the websites of regional state archival institutions of Ukraine. In *Historical and cultural heritage: preservation, access, use: Proceedings of the International scientific-practical Conference* (pp. 226–229), National Aviation University (Tiurmenko, I. I. (Eds.) [et all]). Kyiv: "Talcom". [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.05.2021
Отримано після доопрацювання 20.05.2021
Прийнято до друку 26.05.2021